

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)  
της 18ης Μαΐου 1995 \*

Στην υπόθεση T-478/93,

**Wafer Zoo Srl**, εταιρία ιταλικού δικαίου, με έδρα το Pesaro (Ιταλία), εκπροσωπούμενη από τη Wilma Viscardini Donà, δικηγόρο Πάδουας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Ernst Arendt, 8-10, rue Mathias Hardt,

προσφεύγουσα-ενάγουσα,

κατά

**Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων**, εκπροσωπούμενης από τον Eugenio de March, νομικό σύμβουλο, επικουρούμενο από τον Alexandre Carnelutti, δικηγόρο Παρισίων, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γεώργιο Κρεμλή, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή-αγωγή με την οποία ζητείται, αφενός μεν, η ακύρωση, βάσει του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΚ, της αποφάσεως C (92) 2264 της 30ής Σεπτεμβρίου 1992, με την οποία η Επιτροπή απέρριψε τη χρηματοδό-

\* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

τηση σχεδίου της προσφεύγουσας βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) 866/90 του Συμβουλίου, της 29ης Μαρτίου 1990, για τη βελτίωση των όρων μεταποίησης και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων (ΕΕ L 91, σ. 1), και, αφετέρου, η αποκατάσταση, κατ' εφαρμογήν των άρθρων 178 και 215 της Συνθήκης ΕΚ, της ζημίας που φέρεται να υπέστη η προσφεύγουσα από την απόφαση αυτή,

**ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (πρώτο τμήμα),**

συγκείμενο από τους J. L. Cruz Vilaça, Πρόεδρο, H. Kirschner και A. Καλογερόπουλο, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 25ης Οκτωβρίου 1994,

εκδίδει την ακόλουθη

## **Απόφαση**

### **Νομοθετικό πλαίσιο**

- <sup>1</sup> Οι κανόνες περί προαγωγής της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 130 Α της Συνθήκης ΕΚ, ορίστηκαν με τους κανονισμούς (ΕΟΚ) 2052/88 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1988, για την αποστολή των διαρθρωτικών ταμείων, την αποτελεσματικότητά τους και τον συντονισμό των παρεμβάσεών τους μεταξύ τους καθώς και με τις παρεμβάσεις της

Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των άλλων υφισταμένων χρηματοδοτικών οργάνων (ΕΕ L 185, σ. 9, στο εξής: κανονισμός 2052/88), και 4253/88 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1988, για τις διατάξεις εφαρμογής του κανονισμού 2052/88 όσον αφορά τον συντονισμό των παρεμβάσεων των διαφόρων διαρθρωτικών ταμείων μεταξύ τους καθώς και με τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των λοιπών υφισταμένων χρηματοδοτικών οργάνων (ΕΕ L 374, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 4253/88).

- 2 Ο κανονισμός 2052/88 προέβλεψε ότι τα τρία διαρθρωτικά ταμεία, ήτοι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Αναπτύξεως, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (στο εξής: ΕΓΤΠΕ), πρέπει να συμβάλουν στην επίτευξη πέντε στόχων προτεραιότητας, οι οποίοι απαριθμούνται στο πρώτο του άρθρο, και ειδικότερα στην προώθηση της αναπτύξεως και της διαρθρωτικής προσαρμογής των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιοχών (στόχος 1), στην επιτάχυνση της προσαρμογής των γεωργικών διαρθρώσεων (στόχος 5α) και στην προώθηση της αναπτύξεως των αγροτικών περιοχών (στόχος 5β).
- 3 Οι λεπτομέρειες συμμετοχής του ΕΓΤΠΕ στην υλοποίηση των προαναφερθέντων στόχων καθορίστηκαν με τον κανονισμό 4253/88 και με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 4256/88 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1988, για διατάξεις εφαρμογής του κανονισμού 2052/88 σχετικά με το ΕΓΧΠΕ, τμήμα «Προσανατολισμού» (ΕΕ L 374, σ. 25, στο εξής: κανονισμός 4256/88).
- 4 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 866/90 του Συμβουλίου, της 29ης Μαρτίου 1990, για τη βελτίωση των συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων (ΕΕ L 91, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 866/90), ο οποίος εκδόθηκε κατ' εφαρμογήν του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 4256/88, προβλέπει, συναφώς, ότι η κοινοτική συμμετοχή λαμβάνει τη μορφή «κοινοτικής συγχρηματοδότησεως», από το ΕΓΤΠΕ, τμήμα «Προσανατολισμού», των επενδύσεων που ανταποκρίνονται τουλάχιστον σε έναν από τους στόχους που καθορίζονται στην παράγραφο 2 του πρώτου του άρθρου.

- 5 Κατά το άρθρο 2 του κανονισμού αυτού, για να χορηγηθεί η κοινοτική συγχρηματοδότηση, πρέπει:
- το επενδυτικό σχέδιο να εντάσσεται σε «τομεακό σχέδιο» το οποίο καταρτίζεται από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος·
  - το τομεακό σχέδιο πρέπει να είναι σύμφωνο με τα «κοινοτικά πλαίσια στηρίξεως», τα οποία καταρτίζει η Επιτροπή σε συμφωνία με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, στο πλαίσιο της συνεργασίας (βλ. τέταρτη αιτιολογική σκέψη), σύμφωνα με τα «κριτήρια επιλογής» που καθορίζει η Επιτροπή.
- 6 Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, τα προμνησθέντα κριτήρια επιλογής καθορίζουν τις προτεραιότητες και υποδεικνύουν τις επενδύσεις που δεν μπορούν να τύχουν κοινοτικής χρηματοδότησεως. Κατά την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, τα κριτήρια αυτά θεσπίζονται από την Επιτροπή, κατά τη διαδικασία του άρθρου 29 του κανονισμού 4253/88, η δε σχετική απόφαση κοινοποιείται στα κράτη μέλη και δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.
- 7 Το άρθρο 29 του κανονισμού 4253/88 προβλέπει τη σύσταση, παρά τη Επιτροπή, επιτροπής γεωργικών διαρθρώσεων και αγροτικής αναπτύξεως, η οποία αποτελείται από αντιπροσώπους των κρατών μελών υπό την προεδρία αντιπροσώπου της Επιτροπής (στο εξής: επιτροπή Star). Η επιτροπή αυτή γνωμοδοτεί για τα σχέδια που της υποβάλλονται από τον αντιπρόσωπο της Επιτροπής και περιέχουν τα ληφθησόμενα μέτρα και, αν τα τελικώς εγκριθέντα μέτρα δεν είναι σύμφωνα με τη γνωμοδότηση της επιτροπής, γνωστοποιούνται αμέσως από την Επιτροπή στο Συμβούλιο το οποίο, με ειδική πλειοψηφία, μπορεί να λάβει διαφορετική απόφαση εντός προθεσμίας ενός μήνα από της γνωστοποίησεως.
- 8 Κατά το άρθρο 10 του κανονισμού 866/90, «οι αρχές και οι [εθνικοί] οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 14, παράγραφος 1, και στο άρθρο 16, παρά-

γραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 4253/88, μπορούν να υποβάλλουν μέσω του σχετικού κράτους μέλους αιτήσεις χρηματοδοτικής συνδρομής υπό μορφή λειτουργικών προγραμμάτων ή συνολικών επιδοτήσεων».

- 9 Κατά τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 15, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 866/90, και 14, παράγραφος 1, του κανονισμού 4253/88, η απόφαση περί χορηγήσεως της συνδρομής του Ταμείου εγκρίνεται από την Επιτροπή κατά τη διαδικασία του άρθρου 29 του κανονισμού 4253/88 και κοινοποιείται από την Επιτροπή στις προς τούτο ορισθείσες από τα κράτη μέλη αρμόδιες εθνικές, τοπικές ή περιφερειακές αρχές.
- 10 Με την απόφαση 90/342/ΕΟΚ, της 7ης Ιουνίου 1990, σχετικά με τη θέσπιση των κριτηρίων επιλογής που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τις επενδύσεις που αφορούν τη βελτίωση των συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων και προϊόντων δασοκομίας (ΕΕ L 163, σ. 71, στο εξής: απόφαση 90/342), εκδοθείσα κατ' εφαρμογήν του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 866/90, η Επιτροπή καθόρισε τα κριτήρια επιλογής των δυναμένων νατύχουν κοινοτικής χρηματοδοτήσεως επενδύσεων για τη βελτίωση των συνθηκών μεταποιήσεως και εμπορίας των προϊόντων των τομέων αυτών. Τα κριτήρια αυτά παρατίθενται στο παράρτημα της αποφάσεως αυτής, το σημείο 2.5. του οποίου αναφέρεται στον τομέα των ελαιούχων, των πρωτεϊνούχων προϊόντων και των κτηνοτροφικών φυτών και ορίζει ότι:

«α) αποκλείονται όλες οι επενδύσεις, εκτός αυτές που αφορούν μικρές μονάδες, υπό τον όρο ότι:

— δεν επιφέρουν αύξηση της παραγωγικής ικανότητας της μονάδας, εκτός εάν εγκαταλείπονται παραγωγικές ικανότητες, ίσου μεγέθους, στην ίδια ή σε άλλες επιχειρήσεις,

— (...)

β) στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο στοιχείο α' δίνεται προτεραιότητα στις ακόλουθες επενδύσεις:

— (...)

— επενδύσεις που αφορούν τις ζωοτροφές και επιφέρουν μείωση των ενεργειακών αναγκών των βιομηχανιών ξήρανσης και αφυδάτωσης των τροφών,

— (...).

11 Με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1935/90, της 3ης Ιουλίου 1990, για τις αιτήσεις συνδρομής με τη μορφή λειτουργικών προγραμμάτων από το ΕΓΤΠΕ, τμήμα «Προσανατολισμού», σχετικά με επενδύσεις για τη βελτίωση των συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών και δασικών προϊόντων (ΕΕ L 174, σ. 16, στο εξής: κανονισμός 1935/90), η Επιτροπή καθόρισε τα πληροφοριακά στοιχεία και τα έγγραφα που πρέπει να συνοδεύουν κάθε αίτηση χρηματοδοτικής συνδρομής του ΕΓΤΠΕ, σύμφωνα με τον κανονισμό 866/90. Στο υπόδειγμα δηλώσεως που προβλέπεται προς τούτο και πρέπει να παρέχεται από τις υπεύθυνες αρχές των κρατών μελών, αυτές δεσμεύονται να μερμινούν ώστε οι σχετικές επενδύσεις να είναι σύμφωνες με τα κριτήρια επιλογής που προβλέπει το άρθρο 8 του κανονισμού 866/90 του Συμβουλίου.

### **Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία**

12 Για την υλοποίηση της αρχής της κοινής δράσεως, στο πλαίσιο της συνεργασίας, στον τομέα των ζωοτροφών, το ιταλικό Υπουργείο Γεωργίας και Δασών, προέβη, τον Μάιο του 1991, στην κατάρτιση «τομεακού σχεδίου». Εξάλλου, η Επιτροπή κατάρτισε «κοινοτικό πλαίσιο στηρίζεως για την Ιταλία» που κάλυπτε τα έτη 1991 έως 1993 (έγγραφο VI/6095/91).

- 13 Η Wafer Zoo Srl, εταιρία ιταλικού δικαίου, με εταιρικό σκοπό την παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων και δρώσα στον τομέα των κτηνοτροφικών φυτών και των ζωοτροφών, υπέβαλε στην περιφέρεια των Marches (Ιταλία), εθνική αρχή υπεύθυνη για την κατάρτιση και την εκτέλεση λειτουργικών προγραμμάτων βάσει του κανονισμού 866/90, αίτηση χρηματοδοτήσεως ενός επενδυτικού της σχεδίου.
- 14 Το σχέδιο της προσφεύγουσας παρέθετε ως αιτιολογία: α) την ανάγκη μεταφοράς των εγκαταστάσεών της από την πόλη Pesaro, όπου βρίσκονταν, σε νέα βιομηχανική περιοχή πλησίον της πόλεως αυτής, με σκοπό την εξοικονόμηση ενεργείας χωρίς αύξηση του όγκου της παραγωγής της και β) την εκμετάλλευση των υφισταμένων καλλιεργειών στην πέριξ της νέας εγκαταστάσεως ζώνη καθώς και της δυνατότητας ευρέσεως εκεί πρώτων υλών, προσφέροντας διέξοδο για τα γεωργικά προϊόντα της περιοχής.
- 15 Το σχέδιο αυτό έλαβε τον κωδικό αριθμό 015 και εντάχθηκε στο «λειτουργικό πρόγραμμα 92. CT. IT. 05» για τις περιοχές της Τοσκάνης, του Λατίου και των Marches, που υπέβαλε η Ιταλική Δημοκρατία στις 26 Μαρτίου 1992 και κάλυπτε την περίοδο από 1ης Οκτωβρίου 1991 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1993.
- 16 Με το από 3 Σεπτεμβρίου 1992 έγγραφό της, η Επιτροπή [Γενική Διεύθυνση Γεωργίας, διεύθυνση: Ανάπτυξη της υπαίθρου II (ΓΔ VI/ΣΤ.Π/1)] ενημέρωσε το ιταλικό Υπουργείο Γεωργίας και Δασών για την πρόθεσή της να αποκλείσει από τη χρηματοδότηση του ΕΓΤΠΕ τα επενδυτικά σχέδια αριθ. 003 (λειτουργικό πρόγραμμα 92. CT. IT. 02), 013 και 015 (λειτουργικό πρόγραμμα 92. CT. IT. 05), το οποίο ήταν το σχέδιο της προσφεύγουσας, με το αιτιολογικό ότι οι ενδιαφερόμενες μονάδες παραγωγής δεν ανταποκρίνονταν στα κριτήρια επιλογής που ορίζει η απόφαση 90/342 και το κοινοτικό πλαίσιο στηριξέως, που κατάρτισε η Επιτροπή κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 866/90 του Συμβουλίου.
- 17 Σε απάντηση στο έγγραφο αυτό της Επιτροπής, το ιταλικό Υπουργείο Γεωργίας και Δασών ζήτησε από την Επιτροπή, με το από 11 Σεπτεμβρίου 1992

έγγραφό του, να επανεξετάσει την απόφασή της. Το ιταλικό υπουργείο παρατήρησε συναφώς ότι οι σχετικές επενδύσεις είχαν ζητηθεί από επιχειρήσεις που έχουν ετήσια παραγωγή 41 000, 22 000 και 24 250 τόνων αντιστοίχως (ο τελευταίος αριθμός αντιστοιχεί στην παραγωγή της προσφεύγουσας) και ότι, ελλείψει σαφών ενδείξεων ως προς τον ορισμό των μικρών μονάδων, που μνημονεύονται στο σημείο 2.5, στοιχείο α', του παραρτήματος της αποφάσεως 90/342, ήταν εύλογο να θεωρηθεί ως όριο επιλεξιμότητας των υπό χρηματοδότηση σχεδίων η παραγωγή 50 000 τόνων ετησίως.

- 18 Στις 30 Σεπτεμβρίου 1992, η Επιτροπή εξέδωσε ωςτόσο την απόφαση C (92) 2264, περί χορηγήσεως χρηματοδοτήσεως του ΕΓΤΠΕ, τμήμα «Προσανατολισμού», υπέρ του λειτουργικού προγράμματος 92. ΣΤ. ΙΤ. 05, στα πλαίσια του οποίου απέκλεισε ρητώς από τη ζητούμενη χρηματοδότηση το σχέδιο της προσφεύγουσας καθώς και τα δύο άλλα προαναφερθέντα σχέδια. Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στην Ιταλική Δημοκρατία με το από 1 Οκτωβρίου 1992 έγγραφο.
- 19 Με το από 22 Ιανουαρίου 1993 έγγραφο, η Επιτροπή (ΓΔ VI) υπέβαλε στις υπηρεσίες του ιταλικού Υπουργείου Γεωργίας και Δασών συνοπτική έκθεση περί των λόγων απορρίψεως ορισμένων σχεδίων που υπέβαλε η Ιταλική Δημοκρατία στον τομέα των ζωοτροφών, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονταν το σχέδιο 015 της προσφεύγουσας. Με το έγγραφο αυτό, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι η αιτιολογία της απορρίψεως των τριών σχεδίων, μεταξύ των οποίων και εκείνο της προσφεύγουσας, συνίστατο στο γεγονός ότι οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις δεν ανταποκρίνονταν στα κριτήρια της μικρής επιχειρήσεως, έννοια η οποία, σύμφωνα με την υιοθετηθείσα από τις υπηρεσίες της Επιτροπής και γνωστοποιηθείσα στα κράτη μέλη ερμηνεία, έχει εφαρμογή στις επιχειρήσεις των οποίων η παραγωγή δεν υπερβαίνει τους 20 000 τόνους ετησίως.
- 20 Με το από 10 Φεβρουαρίου 1993 έγγραφο, η περιοχή των Marches ενημέρωσε την προσφεύγουσα για την απόρριψη της αιτήσεώς της περί χορηγήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής από το ΕΓΤΠΕ. Στις 26 Φεβρουαρίου 1993, κατόπιν σχετικής αιτήσεως που υπέβαλε η προσφεύγουσα, οι περιφερειακές αρχές της κοινοποίησαν αντίγραφο του από 22 Ιανουαρίου 1993 εγγράφου της Επιτροπής.

- 21 Υπ' αυτές τις συνθήκες, η προσφεύγουσα, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 19 Απριλίου 1993, άσκησε, κατά της αποφάσεως C (92) 2264 της Επιτροπής, της 30ής Σεπτεμβρίου 1992, την παρούσα προσφυγή, η οποία πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό C-167/93.
- 22 Με διάταξη της 27ης Σεπτεμβρίου 1993 και κατ' εφαρμογήν του άρθρου 4 της αποφάσεως 93/350/Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 1993, για την τροποποίηση της απόφασης 88/591/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ περί ιδρύσεως του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 144, σ. 21), το Δικαστήριο παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου όπου έλαβε τον αριθμό T-478/93.
- 23 Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη κανονικώς. Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πρώτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς την προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Εντούτοις, κάλεσε την Επιτροπή να απαντήσει σε μία γραπτή ερώτηση.
- 24 Κατά τη συνεδρίαση της 25ης Οκτωβρίου 1994, αγόρευσαν οι εκπρόσωποι των διαδίκων και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου.

### **Αιτήματα των διαδίκων**

- 25 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής C (92) 2264, της 30ής Σεπτεμβρίου 1992, καθόσον ατέρρευσε την αίτηση χρηματοδοτήσεως του σχεδίου 015 που περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα 92. CΤ. ΙΤ. 05, με συνέπεια την εκ νέου έμμεση αποδοχή του σχεδίου όσον αφορά τη χορήγηση της χρηματοδοτήσεως·

— να υποχρεώσει την Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 215 της Συνθήκης, στην αποκατάσταση της υφισταμένης και μέλλουσας ζημίας της προσφεύγουσας, μέρος της οποίας μπορεί να οριστεί ήδη από τώρα σε ποσό ίσο προς την κοινοτική συνδρομή, σε αντικατάσταση της περιφερειακής συνδρομής που δεν μπορεί πλέον να λάβει, ως προς το υπόλοιπο δε μέρος της ζημίας το ύψος της πρέπει να καθορισθεί από κοινού με την Επιτροπή με βάση τις χρηματοδοτικές και εμπορικές συνέπειες που θα οφείλονται στην καθυστέρηση με την οποία θα χορηγηθεί η συνδρομή.

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

26 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή-αγωγή στο σύνολό της·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα-ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.

## **Επί της ουσίας**

### *Επί των αιτημάτων ακυρώσεως*

27 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλομένη απόφαση είναι παράνομη, διότι εκδόθηκε κατά παράβαση και κατόπιν εσφαλμένης εφαρμογής του κανονισμού 866/90 καθώς και κατά κατάχρηση εξουσίας, καθόσον η Επιτροπή δεν είχε εγκρίνει κανονικώς και παρέλειψε να δημοσιεύσει και να γνωστοποιήσει, σύμφωνα με τις ισχύουσες εν προκειμένω διατάξεις, το κριτήριο επιλογής που εφήρμοσε προκειμένου να απορρίψει το σχέδιό της, επιφυλάξασα έτσι υπέρ εαυτής περιθώριο διακριτικής ευχερείας όσον αφορά την αξιολόγηση των διαφόρων σχεδίων, κατά παράβαση των υποχρεώσεων αντικειμενικότητας και διαφάνειας που υπέχει στον τομέα των χρηματοδοτικών αναλήψεων υποχρεώσεων της Κοινότητας. Επιπλέον, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η προσβαλ-

λομένη απόφαση εκδόθηκε κατά παράβαση της αποφάσεως 90/342 και του άρθρου 190 της Συνθήκης καθώς και της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

- 28 Το Πρωτοδικείο φρονεί ότι πρέπει, υπό τις περιστάσεις της προκειμένης υποθέσεως, να εξετάσει, πρώτον, τον περί καταχρήσεως εξουσίας λόγο που προβάλλει η προσφεύγουσα, καθόσον βάλλει κατά του συννόμου της υιοθετήσεως και κατά της παραλείψεως δημοσιεύσεως και γνωστοποιήσεως του κριτηρίου που εφήρμοσε η Επιτροπή προκειμένου να απορρίψει την αίτηση χρηματοδότησεως του σχεδίου της.

#### Συνοπτική έκθεση της επιχειρηματολογίας των διαδίκων

- 29 Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι από το από 22 Ιανουαρίου 1993 έγγραφο που απέστειλαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής στο ιταλικό Υπουργείο Γεωργίας και Δασών προκύπτει ότι το σχέδιό της απορρίφθηκε διότι δεν ανταποκρινόταν στα κριτήρια επιλογής που ορίζει η απόφαση 90/342 και ειδικότερα στο σχετικό με το μέγεθος των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων κριτήριο το οποίο, κατά την ακολουθούμενη από τις υπηρεσίες της Επιτροπής ερμηνεία, σημαίνει ετήσια παραγωγή μη υπερβαίνουσα τους 20 000 τόνους.
- 30 Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι ένα τέτοιο κριτήριο επιλογής των σχεδίων που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΠΕ δεν περιέχεται στην απόφαση 90/342 ούτε σε πράξη αναλόγου περιεχομένου. Προσθέτει ότι, ακόμη και αν υποθεθεί ότι η υιοθέτηση του κριτηρίου αυτού συζητήθηκε στα πλαίσια της προβλεπόμενης στο άρθρο 29 του κανονισμού 4253/88 επιτροπής Star, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, έργο της επιτροπής αυτής, εν πάση περιπτώσει, είναι μόνο να εκδίδει γνωμοδοτήσεις μη έχουσες υποχρεωτικό χαρακτήρα. Επομένως, ακόμη και αν η επιτροπή αυτή συμφώνησε να υιοθετηθεί κριτήριο με το οποίο τίθεται ως όριο ετήσια παραγωγή μη υπερβαίνουσα τους 20 000 τόνους, το κριτήριο αυτό δεν έχει εφαρμογή, διότι δεν περιελήφθη κανονικώς στην απόφαση νομο-

τύπως, ούτως ώστε να μπορεί να κοινοποιηθεί στα κράτη μέλη και να δημοσιευθεί στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 866/90.

- 31 Κατά την προσφεύγουσα, το ελάττωμα εκ της μη δημοσίευσής στην *Επίσημη Εφημερίδα* και της μη κοινοποίησής στα κράτη μέλη αποφάσεως ορίζουσας το επίμαχο κριτήριο επιλογής δεν μπορεί να θεραπευθεί με το έγγραφο της 22ας Ιανουαρίου 1993 που οι υπηρεσίες της Επιτροπής απέστειλαν στο ιταλικό Υπουργείο Γεωργίας και Δασών. Αφενός, το έγγραφο αυτό δεν αποδεικνύει την ύπαρξη επαρκούς κοινοποιήσεως για τη γνωστοποίηση στα κράτη μέλη του κριτηρίου της μικρής μονάδας, όπως προβλέπεται στο σημείο 2.5. του παραρτήματος της αποφάσεως 90/342, διότι δεν αναφέρει ούτε τις λεπτομέρειες ούτε την ημερομηνία παρόμοιας κοινοποιήσεως. Αφετέρου, ακόμη και αν υποτεθεί ότι είναι δυνατή η εξομοίωση του σημειώματος αυτού με κοινοποίηση στα κράτη μέλη, η κοινοποίηση αυτή είναι αλυσιτελής εν προκειμένω, διότι απευθύνεται στα κράτη μέλη και όχι, όπως έπρεπε, κατά την προσφεύγουσα, στους δικαιούχους κοινοτικών χρηματοδοτήσεων οι οποίοι, κατά το άρθρο 14 του κανονισμού 866/90, είναι «τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ενώσεις τους που επιβαρύνονται με τη χρηματοδοτική δαπάνη των επενδύσεων».
- 32 Η προσφεύγουσα φρονεί επίσης ότι το επίμαχο κριτήριο, το σχετικό με τον όγκο της ετήσιας παραγωγής, εφαρμόστηκε από την Επιτροπή στο επενδυτικό της σχέδιο, μετά την υποβολή του, κατά τρόπο αιφνίδιο, και ότι το κριτήριο αυτό ήταν, εξάλλου, διαφορετικό από αυτό του οποίου την εφαρμογή θα μπορούσε να αναμένει, δεδομένου ότι, στο σημείο 6 του μέρους II του παραρτήματος του κανονισμού 1935/90, σχετικού με τις πληροφορίες και τα έγγραφα που πρέπει να συνοδεύουν τις αιτήσεις συνδρομής που απευθύνονται στο ΕΓΤ-ΠΕ, οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις κάλούνται να εξειδικεύουν αν μπορούν να θεωρούνται ως «μικρομεσαίες», με βάση τουλάχιστον δύο από τα τρία κριτήρια που ορίζονται εκεί, ήτοι τον κύκλο εργασιών, το καθαρό κεφάλαιο και τον αριθμό των απασχολούμενων. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, αν αυτά τα κριτήρια είχαν εφαρμοστεί στην περίπτωση της, θα είχε χαρακτηριστεί μικρή επιχείρηση. Προσθέτει ότι, επειδή έχει ετήσιο κύκλο εργασιών 3,8 εκατομμυρίων ECU και απασχολεί 30 εργαζομένους, ανταποκρίνεται, επίσης, στα χαρακτηριστικά της μικρής επιχειρήσεως, όπως προσδιορίστηκαν με την ιταλική

υπουργική απόφαση της 1ης Ιουνίου 1993, η οποία ορίζει τις μικρές επιχειρήσεις ως τις επιχειρήσεις που απασχολούν, κατ' ανώτατο όριο, 50 εργαζομένους και ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 5 εκατομμύρια ECU.

- 33 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει επομένως ότι η Επιτροπή, παραλείποντας να διευκρινίσει, στην ίδια την απόφαση 90/342 ή σε πράξη αναλόγου περιεχομένου, την έννοια του όρου «μικρή μονάδα», ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας (βλ. ανωτέρω σκέψη 27).
- 34 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το κριτήριο επιλεξιμότητας των σχεδίων χρηματοδοτήσεως που θέτει ως όριο ετήσια παραγωγή μη υπερβαίνουσα τους 20 000 τόνους συζητήθηκε, κατά τον Μάιο του 1990, στα πλαίσια της επιτροπής Star, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 29 του κανονισμού 4253/88, και ότι, καίτοι δεν εγκρίθηκε επισήμως από την επιτροπή αυτή και επομένως δεν δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα, εντούτοις εγκρίθηκε πριν από την έκδοση της αποφάσεως 90/342. Το γεγονός ότι δεν περιέχεται στην απόφαση αυτή η οποία, στο σημείο 2.5. του παραρτήματός της, αναφέρει ως δικαιούχους της κοινοτικής χρηματοδοτήσεως τις μικρές μονάδες, δικαιολογείται από την ανάγκη να μην περιλαμβάνονται στην απόφαση αυτή όλες οι λεπτομέρειες της εφαρμογής της, αν και υποδεικνύεται κατά τρόπο αρκούντως σαφή ο κύκλος των προσώπων που μπορούν να τύχουν χρηματοδοτήσεως βάσει του κανονισμού 866/90. Κατά την προφορική διαδικασία καθώς και στο πλαίσιο της έγγραφης διαδικασίας, η Επιτροπή επέμεινε στο γεγονός ότι οι εκπρόσωποι της Ιταλικής Δημοκρατίας, κράτος στο οποίο υπάγεται η προσφεύγουσα επιχείρηση, γνώριζαν καλώς την ύπαρξη του εν λόγω κριτηρίου και η γνώση αυτή των οικείων εθνικών αρχών είναι ικανή να θεραπεύσει την παράλειψη δημοσιεύσεως και κοινοποιήσεως της αποφάσεως με την οποία εγκρίθηκε ρητώς το επίμαχο κριτήριο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 866/90.
- 35 Ως προς τη διαφορά την οποία επικαλείται η προσφεύγουσα μεταξύ του κριτηρίου επιλεξιμότητας, που θέτει ως όριο ετήσια παραγωγή μη υπερβαίνουσα

τους 20 000 τόνους, και του κριτηρίου που στηρίζεται στον κύκλο εργασιών, στο καθαρό κεφάλαιο και στον αριθμό των εργαζομένων, που χαρακτηρίζει, κατά τον κανονισμό 1935/90, μια μικρομεσαία επιχείρηση, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι τα κριτήρια αυτά αντιστοιχούν σε δύο διαφορετικές και αυτοτελείς έννοιες. Η υιοθετηθείσα από τον κανονισμό 1935/90 έννοια ανταποκρίνεται στα κριτήρια της τετάρτης και της εβδόμης εταιρικής οδηγίας και αποσκοπεί, κυρίως, στην ελάφρυνση των λογιστικών υποχρεώσεων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, στην επιτάχυνση της διαδικασίας εξέτασης των κρατικών ενισχύσεων στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, προορίζεται δε να χρησιμοποιηθεί για στατιστικούς σκοπούς, ενώ η οριζόμενη κατ' εφαρμογήν του επιλεγέντος εν προκειμένω κριτηρίου έννοια, ήτοι ετήσια παραγωγή μη υπερβαίνουσα τους 20 000 τόνους, αφορά την έγκριση επιλέξιμων για χρηματοδότηση σχεδίων ενόψει των σκοπών του κανονισμού 866/90.

- 36 Εξάλλου, ως προς την εφαρμογή του επιμάχου κριτηρίου, η Επιτροπή παρατηρεί ότι το κριτήριο αυτό, που είναι σύμφωνο με τον βασικό προσανατολισμό της αποφάσεως 90/342 και αντιστοιχεί στον κοινοτικό μέσο όρο, εφαρμόστηκε παγίως και κατά τρόπο μη εισάγοντα διακρίσεις και αποτέλεσε τον λόγο της μη χορηγήσεως κοινοτικής χρηματοδοτήσεως σε επενδυτικά σχέδια εντός άλλων κρατών μελών. Τέλος, η φερομένη κατάχρηση εξουσίας δεν στηρίζεται σε καμιά απόδειξη προσκομιζομένη από την προσφεύγουσα, παρά τους αυστηρούς όρους που θέτει συναφώς η νομολογία.

### Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 37 Το Πρωτοδικείο τονίζει, εκ προοιμίου, ότι κατά το άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 866/90 τα κριτήρια για την επιλογή των επενδύσεων που μπορούν να τύχουν κοινοτικής χρηματοδοτήσεως και, ενδεχομένως, η τροποποίησή τους, πρέπει να θεσπίζονται από την Επιτροπή κατά την προβλεπόμενη στο άρθρο 29 του κανονισμού 4253/88 διαδικασία και η κατ' αυτόν τον τρόπο εκδοθείσα απόφαση πρέπει να κοινοποιείται στα κράτη μέλη και να δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

38

Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι εν προκειμένω το επενδυτικό σχέδιο της προσφεύγουσας, το οποίο υποβλήθηκε βάσει του κανονισμού 866/90, απορρίφθηκε, όπως προκύπτει από το έγγραφο της 22ας Ιανουαρίου 1993, που απέστειλε η Επιτροπή στο ιταλικό Υπουργείο Γεωργίας και Δασών, με το αιτιολογικό ότι η ετήσια παραγωγή της προσφεύγουσας υπερβάνει τους 20 000 τόνους. Επομένως, κατά την Επιτροπή, ο όγκος της ετήσιας παραγωγής των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων αποτελεί το κριτήριο καθορισμού των μικρών μονάδων που μνημονεύονται στο σημείο 2.5. του παραρτήματος της αποφάσεως 90/342, περί θεσπίσεως των κριτηρίων επιλογής για τις σχετικές επενδύσεις και, κατά συνέπεια, του κριτηρίου επιλεξιμότητας των χρηματοδοτικών τους σχεδίων βάσει του κανονισμού 866/90. Επομένως, το κριτήριο που θέτει ως όριο ετήσια παραγωγή μη υπερβαίνουσα τους 20 000 τόνους δεν αποτελεί λεπτομέρεια εφαρμογής παρέχουσα τον ορισμό της διαλαμβανομένης στο σημείο 2.5. του παραρτήματος της αποφάσεως 90/342 εννοίας των μικρών μονάδων, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, αλλά συνιστά, για την καθής, αποφασιστικό κριτήριο επιλογής, καθόσον η εφαρμογή του μπορεί να συνεπάγεται την έγκριση χορηγήσεως κοινοτικής χρηματοδοτήσεως σ' ένα σχέδιο ή, αντιθέτως, την άρνηση χρηματοδοτήσεώς του. Το κριτήριο αυτό, όπως το επικαλείται η Επιτροπή με το από 22 Ιανουαρίου 1993 έγγραφό της, θα έπρεπε να είχε εγκριθεί νομοτύπως σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 29 του κανονισμού 4253/88, να δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα και να κοινοποιηθεί στα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 866/90, προτού μπορέσει να εφαρμοστεί από την Επιτροπή στο πλαίσιο της εξετάσεως των στηριζομένων στον τελευταίο αυτό κανονισμό σχεδίων χρηματοδοτήσεως.

39

Συναφώς, το Πρωτοδικείο τονίζει ότι η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι το επίμαχο κριτήριο, καίτοι συζητήθηκε στα πλαίσια της επιτροπής Star, δεν υιοθετήθηκε σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 29 του κανονισμού 4253/88 και ότι, εν πάση περιπτώσει, δεν περιελήφθη ούτε στην απόφαση 90/342 που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της 29ης Ιουνίου 1990 (ΕΕ L 163, σ. 71) ούτε σε απόφαση αναλόγου περιεχομένου, εκδοθείσα κατ' εφαρμογήν του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 866/90. Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή εφήρμοσε το επίμαχο κριτήριο χωρίς να το έχει προηγουμένως δημοσιεύσει στην Επίσημη Εφημερίδα, παραβαίνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την υποχρέωση που υπέχει από το άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 866/90 (βλ. ανωτέρω σκέψη 6), συνιστά παραβίαση της αρχής της νομικής ασφαλείας και του δικαιώματος των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων να γνωρίζουν, πριν από την υποβολή της αιτήσεως χρηματοδοτήσεως, τα ακριβή κριτήρια επιλογής των σχεδίων.

40 Πρέπει να προστεθεί ότι η Επιτροπή δεν τήρησε την υποχρέωση που υπέχει να γνωστοποιεί στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τα ακριβή κριτήρια επιλογής των σχεδίων τους, παραβιάζοντας έτσι την αρχή της νομικής ασφαλείας, καθόσον, λίγο χρόνο μετά τη δημοσίευση της απόφασης 90/342, δημοσίευσε τον κανονισμό 1935/90 (βλ. ανωτέρω σκέψη 11) καλώντας, στο σημείο 6 του μέρους II του παραρτήματός του, τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να υποδεικνύουν, με διατύπωση μη στερούμενη ασαφείας, επιτεινομένη μάλιστα από την ανομοιότητα στη διατύπωση των διαφόρων γλωσσικών κειμένων, αν είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις εφόσον πληρούν, τουλάχιστον, δύο από τα ακόλουθα κριτήρια: σύνολο ισολογισμού μικρότερο από 6,2 εκατομμύρια ECU, κύκλο εργασιών μικρότερο από 12,8 εκατομμύρια ECU και λιγότερους από 250 εργαζομένους. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η Επιτροπή προκάλεσε στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πρόσθετη σύγχυση ως προς το ζήτημα αυτό, καθόσον δεν διευκρινίστηκε επαρκώς αν τα κριτήρια αυτά είναι εκείνα που παρέχουν τον ορισμό της μικρής μονάδας ή αν τα κριτήρια αυτά πρέπει να πληρούνται από μικρές επιχειρήσεις που έχουν ήδη χαρακτηριστεί μικρές κατ' εφαρμογήν άλλων κριτηρίων.

41 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η Επιτροπή, εφαρμόζοντας στην περίπτωση της προσφεύγουσας το κριτήριο που θέτει ως όριο ετήσια παραγωγή μη υπερβαίνουσα τους 20 000 τόνους, χωρίς να έχει τηρήσει τις διατάξεις του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 866/90, ενήργησε κατά παράβαση των εν λόγω διατάξεων και της αρχής της νομικής ασφαλείας. Επομένως, η προσβαλλομένη απόφαση είναι παράνομη και πρέπει να ακυρωθεί, χωρίς να είναι αναγκαίο να εξεταστεί αν η Επιτροπή ενήργησε, επιπλέον, υπό συνθήκες που συνιστούν κατάχρηση εξουσίας, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα.

### *Επί των αιτημάτων αποζημιώσεως*

#### Συνοπτική έκθεση της επιχειρηματολογίας των διαδίκων

42 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι, καίτοι μια δικαστική απόφαση που θα δεχόταν το αίτημά της θα της επέτρεπε να τύχει εκ νέου της συνδρομής του ΕΓΤΠΕ, η

χορήγηση του ευεργετήματος αυτού δεν θα αρκούσε ωστόσο για την πλήρη αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη από την προσβαλλομένη απόφαση, δεδομένου ότι η άρνηση χορηγήσεως κοινοτικής συνδρομής της στέρησε επίσης το ευεργέτημα της περιφερειακής χρηματοδοτικής συνδρομής.

- 43 Η προσφεύγουσα εκθέτει, επίσης, ότι προσωρινώς εγκατέλειψε το επενδυτικό της σχέδιο, παρότι έχει ήδη πραγματοποιήσει ορισμένες δαπάνες για την προετοιμασία του σχεδίου αυτού και για τη μεταφορά των εγκαταστάσεών της που προβλεπόταν από το ίδιο σχέδιο. Προσθέτει ότι το κλείσιμο της επιχειρήσεως πρέπει να εξεταστεί εντός κατά το μάλλον ή ήττον σύντομης προθεσμίας, διότι η πόλη Pesaro, όπου έχει τις εγκαταστάσεις της, την κάλεσε επανειλημμένως να εγκαταλείψει, για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος, τη ζώνη όπου βρίσκεται, ενώ, αδυνατεί, λόγω ελλείψεως επαρκών μέσων, να μεταφέρει τις εγκαταστάσεις της. Επομένως, αποδεικνύεται ο αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της προσβαλλομένης ζημίας και της ευθύνης της Επιτροπής.
- 44 Η προσφεύγουσα ζητεί επίσης να υποχρεωθεί η Επιτροπή να της καταβάλει αποζημίωση ίση προς το ποσό της μη χορηγηθείσας κοινοτικής συνδρομής, προσαυξημένη κατά το ποσό της χρηματοδοτήσεως που θα της είχε χορηγηθεί από τις εθνικές αρχές και δεν θα μπορούσε πλέον να λάβει καθώς και κατά το ποσό του συνόλου των οικονομικών και εμπορικών ζημιών που υπέστη λόγω της καθυστερήσεως με την οποία θα της χορηγηθεί τελικώς η κοινοτική ενίσχυση. Εντούτοις, το ακριβές ποσό της αποζημιώσεως αυτής θα πρέπει να καθοριστει από κοινού με τις υπηρεσίες της Επιτροπής, μετά την έκδοση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου.
- 45 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι το σχέδιο της προσφεύγουσας απορρίφθηκε βάσει ενός μόνον από τα κριτήρια που ορίζει η απόφαση 90/342 και τίποτε δεν αποδεικνύει ότι, αν δεν συνέβαινε αυτό, το σχέδιο αυτό θα είχε θεωρηθεί σύμφωνο με τα λοιπά κριτήρια που περιέχονται στην απόφαση αυτή. Η Επιτροπή προσθέτει ότι η προσφεύγουσα δεν μπορούσε να έχει την ελάχιστη βεβαιότητα ότι θα χρηματοδοτηθεί, για τον πρόσθετο λόγο ότι δεν μπορούσε να γνωρίζει το

σύνολο των υποβληθέντων βάσει του κανονισμού 866/90 σχεδίων και τονίζει ότι, εν πάση περιπτώσει, η προσφεύγουσα δεν υπέβαλε καμιά εκτίμηση της ζημίας που φέρεται να υπέστη. Η Επιτροπή συνάγει εντεύθεν ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της φερομένης ζημίας και της προσβαλλομένης αποφάσεως ούτε προέβη σε ακριβή εκτίμηση της ζημίας της.

- 46 Τέλος, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, κατά πάγια νομολογία, για να αναγνωριστεί η ευθύνη της Κοινότητας από νομοθετικές πράξεις που ενέχουν επιλογές οικονομικής πολιτικής προϋποθέτει κατάφωρη παράβαση, εκ μέρους της Κοινότητας, ανώτερου ιεραρχικά κανόνα δικαίου που αποσκοπεί στην προστασία των ιδιωτών (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 13ης Νοεμβρίου 1973 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 63/72 έως 69/72, Werhahn Hansamühle κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 759, της 25ης Μαΐου 1978 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 83/76, 94/76, 4/77, 15/77 και 40/77, HNL κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1978, σ. 381, της 4ης Οκτωβρίου 1979 στην υπόθεση 238/78, Ireks-Arkady κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 451, και της 14ης Ιανουαρίου 1987 στην υπόθεση 281/84, Zuckerfabrik Bedburg κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 49) και φρονεί ότι, στην προκειμένη περίπτωση, δεν συντρέχει η προϋπόθεση αυτή.

#### Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 47 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, δυνάμει του άρθρου 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ, η γένεση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας προϋποθέτει τη συνδρομή ενός συνόλου προϋποθέσεων οι οποίες συνίστανται στον παράνομο χαρακτήρα της προσαπτομένης στα κοινοτικά όργανα συμπεριφοράς, στο υποστατό της φερομένης ζημίας και στην ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της συμπεριφοράς και της προσβαλλομένης ζημίας (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 28ης Απριλίου 1971 στην υπόθεση 4/69, Lütticke κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 769, σκέψη 10, της 2ας Ιουλίου 1974 στην υπόθεση 153/73, Holtz και Willemsen κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1974, σ. 347, σκέψη 7, της 27ης Ιανουαρίου 1982 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 256/80, 257/80, 265/80, 267/80 και 5/81, Birra Wührer κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 85, σκέψη 9, και στην υπόθεση 51/81, De Franceschi κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 117, σκέψη 9, της 15ης Ιανουαρίου 1987 στην υπόθεση 253/84, GAEC de la Ségaude κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 123, σκέψη 9, και της 9ης Νοεμβρίου 1989 στην υπόθεση 353/88, Briantex και Di Domenico κατά ΕΟΚ και Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 3623, σκέψη 8).

- 48 Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι υπέστη διάφορες ζημιές οι οποίες προκλήθηκαν από την παράνομη άρνηση της Επιτροπής να χρηματοδοτήσει το σχέδιό της.
- 49 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου (προμνησθείσες αποφάσεις De Franceschi κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 9, και Biga Wühler κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 9), η ζημία της οποίας ζητείται η αποκατάσταση πρέπει να είναι πραγματική και βεβαία. Στην προκειμένη περίπτωση όμως, το αν η ζημία που επικαλείται η προσφεύγουσα είναι πραγματική εξαρτάται από την προηγούμενη αναγνώριση του δικαιώματός της να τύχει κοινοτικής χρηματοδότησεως, η οποία θα μπορεί, πάντως, να της χορηγηθεί μόνον κατόπιν εξετάσεως, εφόσον αποδειχθεί ότι το σχέδιό της πληροί όλες τις άλλες προϋποθέσεις που προβλέπει η απόφαση 90/342. Όπως υπογραμμίζει η Επιτροπή, τέτοια εξέταση δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί και μπορεί να γίνει μόνον στο πλαίσιο των μέτρων που συνεπάγεται η απόφαση του Πρωτοδικείου, δυνάμει του άρθρου 176 της Συνθήκης. Επομένως, καίτοι ο επαγόμενος την ακύρωσή της παράνομος χαρακτήρας της προσβαλλομένης αποφάσεως μπορεί καταρχήν να συνεπάγεται ευθύνη της Κοινότητας, η ευθύνη αυτή δεν γεννάται πραγματικά παρά μόνον εφόσον αποδειχθεί ότι, αν δεν εφαρμοζόταν παράνομως το σχετικό με τον όγκο της ετήσιας παραγωγής κριτήριο, η προσφεύγουσα θα ελάμβανε την κοινοτική χρηματοδότηση που είχε ζητήσει, διότι πληρούσε τις λοιπές προϋποθέσεις που προβλέπει η απόφαση 90/342.
- 50 Ενόψει των προεκτεθέντων, το Πρωτοδικείο φρονεί ότι δεν μπορεί, στο παρόν στάδιο, να αποφανθεί επί των αιτημάτων αποζημιώσεως της προσφεύγουσας και, επομένως, τα αιτήματα αυτά πρέπει να απορριφθούν ως πρόωρα.

### **Επί των δικαστικών εξόδων**

- 51 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του αντιδίκου. Επειδή η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

**ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)**

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει την απόφαση C (92) 2264 της Επιτροπής, της 30ής Σεπτεμβρίου 1992.**
- 2) Απορρίπτει τα αιτήματα περί αποζημιώσεως.**
- 3) Καταδικάζει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.**

Cruz Vilaça

Kirschner

Καλογερόπουλος

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 18 Μαΐου 1995.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

J. L. Cruz Vilaça